

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE Z RELIGII W IV LO IM. DRA TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO W RADOMIU

Ocenianie uczniów na katechezie to nie tylko wystawianie stopni, ale etap procesu dydaktycznego, który ma znaczenie kształcące i wychowawcze. Celem oceniania jest zapewnienie skuteczności procesu kształcenia, ale również ma charakter pedagogiczny, ponieważ służy informowaniu uczniów o ich postępach w nauce a tym samym prowadzi do systematyczności i samowychowania. Na stopień szkolny z religii nie mają wpływu praktyki religijne. Choć katecheza dąży do nawrócenia i prowadzi do Eucharystii - to jednak stopień szkolny odnosi się tylko do szkoły.

Ważne jest wskazywanie uczniom, że nie uczą się religii „dla stopnia”, choć jest on oczywiście niezwykle istotny. Stanowi szczególne świadectwo naszej postawy. Celem katechezy jest doprowadzenie do zażyłości z Chrystusem, a tego nie można oceniać stopniami szkolnymi. W tym znaczeniu katechezy nie da się zmieścić w ramach szkolnego przedmiotu. Stopień z religii dotyczy tylko części procesu i osiągnięć katechezy. Wyjątkowy charakter katechezy domaga się również pewnych odmiennych – w porównaniu z innymi przedmiotami – sposobów działania. Ocena nie jest na katechezie elementem zasadniczym. Ocena z religii musi mieć swój odrębny cel, podporządkowany celowi katechezy. Musi być sprawiedliwa, a jednocześnie pełna prawdziwej, dążącej do dobra uczniów miłości. Biorąc to wszystko pod uwagę, należy – w miarę możliwości - na katechezie unikać ocen negatywnych, zwłaszcza na koniec pierwszego półrocza czy roku szkolnego.

Strategia oceniania

Podstawowym celem poniższego systemu jest:

- pomoc uczniowi w zdobywaniu wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania;
- ustalenie kategorii celów i odpowiadających im poziomów wymagań;
- wspieranie ucznia przez rozpoznawanie odpowiedniego poziomu wymagań oraz wskazanie możliwości opanowania kolejnego wyższego poziomu.

Zasady oceniania

- ocena nie może spełniać funkcji represyjnej, powinna być wspierająca dla ucznia
- nauczyciel jest obowiązany do przestrzegania zasady jawności w wystawianiu ocen

Elementy wchodzące w zakres oceniania

- wiadomości
- gorliwość w zdobywaniu wiedzy
- aktywne uczestnictwo w katechezie
- prowadzenie zeszytu
- odrabianie pracy domowej.

Formy aktywności ucznia podlegające ocenie przy ustalaniu oceny końcowej:

Forma aktywności	waga
sprawdzian pisemny	1
kartkówka	1
odpowiedź ustna	1
praca domowa	1
aktywność	1
udział w konkursach	1
osiągnięcia w konkursach	1
zeszyt	1
inne – w zależności od ustaleń nauczyciela	1

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli

- kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia)
- kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia)

- kontrola końcowa (dotyczy zakończonego etapu kształcenia)
- kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakończenia procesu).

Metody kontroli i oceny

- konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką (a szczególnie Biblią), ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.)
- techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania

wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Kryteria oceniania

1. W procesie oceniania obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym).
2. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
 - spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej
 - samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia
 - biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy
 - proponuje rozwiązania nietypowe
 - rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy
 - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.
3. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej

- opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii
- prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ
- właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela
- umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela
- wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi
- aktywnie uczestniczy w zajęciach
- jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem
- stara się być świadkiem wyznawanej wiary
- inne możliwości indywidualne ucznia promujące ocenę bardzo dobrą.

4. Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej
- opanował materiał programowy z religii
- prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi
- poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska inspirowane przez nauczyciela
- stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych inspirowanych przez nauczyciela
- aktywnie uczestniczy w zajęciach religii
- jest zainteresowany przedmiotem
- włącza się w przeżycia i dynamikę roku liturgicznego
- wykazuje się dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości
- inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę dobrą.

5. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności
- prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii
- wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi

- dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela
- potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela
- w przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy
- komunikuje wiedzę wybiórczo
- prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem
- inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące ocenę dostateczną.

6. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował konieczne pojęcia religijne
- posiada luźno zestawiony poziom wiadomości programowych
- prezentuje mało zadowalający poziom postaw i umiejętności
- wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień
- przejawia brak podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk
- nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela
- podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy
- inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dopuszczającą.

7. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje rażący brak wiadomości programowych
- wykazuje brak jedności logicznej między wiadomościami
- prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk
- przejawia nieumiejętność stosowania wiedzy
- podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy
- lekceważy przedmiot
- nieodpowiednio zachowuje się na lekcji
- wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych
- inne uwarunkowania indywidualne ucznia wskazujące na ocenę niedostateczną.

Sytuacje oceniania

1. Sprawdziany pisemne przeprowadza się po bloku tematycznym, mają być one zapowiadane z dwutygodniowym wyprzedzeniem (wpis informujący do dziennika elektronicznego) i podaniem zakresu materiału. W ciągu dnia może być tylko jeden sprawdzian.
2. Przed rozpoczęciem sprawdzianu uczniowie muszą znać jego punktację, zgodnie z nn. procentowymi kryteriami punktacji:

0-44 % ocena ndst

45-55 % ocena dop

56-69 % ocena dst

70-85 % ocena db

86-99 % ocena bdb

100 % ocena cel.

W sytuacjach uzasadnionych nauczyciel może obniżyć o 5% dolne granice przedziałów na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą.

3. Nauczyciel ocenia sprawdzian najdalej do 2 tygodni po jego przeprowadzeniu.
4. Uczeń, który nie pisał sprawdzianu oraz uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ma obowiązek zaliczenia materiału w formie ustalonej przez nauczyciela.
5. Dopuszczalny jest krótki sprawdzian pisemny z bieżącego materiału (2-3 lekcje); sprawdzian taki nie musi być zapowiadany.
6. Oceny za zeszyt i inne formy aktywności ucznia są ocenami wspomagającymi.

Poprawianie:

Promuje się systematyczne ocenianie połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach pooprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny śródrocznej lub rocznej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

Klasyfikacja:

Uczeń może być nieklasyfikowany z religii, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu jego nieobecności na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie edukacji. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się następujące zasady:

1. Ocena nie będzie miała charakteru jedynie średniej ocen cząstkowych, choć znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile ich prezentacja przyjmie formę wypowiedzi ustnej bądź innej o charakterze samodzielnym.
2. Uczeń, który po przygotowaniu przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny rocznej.
3. Ocena roczna uwzględnia wyniki: ocenę za pierwsze i drugie półrocze.

Dostosowanie wymagań z religii dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (m.in. dysleksja, dysgrafia, dysortografia)

1. Przeznaczanie większej ilości czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby niesienie pomocy uczniowi w ich odczytaniu.
2. W miarę możliwości przygotowywanie sprawdzianów i kartkówek w formie testów.
3. Uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, przeznaczanie większej ilości czasu, instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu.
4. Nieobniżanie ocen za błędy ortograficzne i graficzne w pracach pisemnych.
5. Wydłużanie czasu poświęconego na prace pisemne, sprawdzanie, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracanie wielkości notatek.
6. Zapewnienie większej ilości czasu lub mniejszej ilości zadań podczas sprawdzianów, testów, klasówek itp.
7. W przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytanie ucznia ustnie.
8. Umożliwienie wykonywania prac na komputerze.

9. Podczas oceniania branie przede wszystkim pod uwagę stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłku, przygotowania do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp.

10. Włączanie do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę.

Obniżenie kryteriów jakościowych nie ogranicza treści podstawy programowej.

opr.

mgr Marta Waniek

ks. dr Dominik Dryja

mgr Małgorzata Sar